

Tjänsteutlåtande Nr: 2024-45

Utfärdat 2024-05-21

Diarienummer 0826/24

Handläggare

Andreas Persson

E-post: andreas.2.persson@educ.goteborg.se

Skolinspektionens remiss dnr 2024:2745 – Designgymnasiet i Sverige AB:s ansökan om godkännande som huvudman för riksrekryterande utbildning

Förslag till beslut

I utbildningsnämnden

1. Att tjänsteutlåtandet översänds till Skolinspektionen som Utbildningsnämndens yttrande över ansökan från Designgymnasiet i Sverige AB om godkännande som huvudman för riksrekryterande utbildning vid fristående gymnasieskolan Designgymnasiet Göteborg.

Sammanfattning

Skolinspektionen har berett Göteborgs Stad tillfälle att yttra sig över ansökan från Designgymnasiet i Sverige AB om godkännande som huvudman för riksrekryterande utbildning vid fristående gymnasieskolan Designgymnasiet Göteborg. Utbildningen som planerar starta är Design- och sömnadsteknisk utbildning och planeras starta läsåret 2025/26.

Riksdagen har beslutat att Hantverksprogrammet med inriktning textil design kommer att upphöra från och med läsåret 2025/26. Burgården gymnasium har sedan 2012 varit ensam utbildningsanordnare att erbjuda Hantverksprogrammet med inriktning textil design i Göteborgsregionen. Förvaltningen planerar att erbjuda två nya utbildningar för att ersätta denna. Dessa är den riksrekryterande Design- och sömnadsteknisk utbildning samt det Estetiska programmet med inriktning modedesign.

Förvaltningens bedömning är att om Designgymnasiet i Sverige AB för Designgymnasiet Göteborg blir godkända som huvudman för Design- och sömnadsteknisk utbildning innebär det påtagliga negativa konsekvenser för det allmänna skolväsendet på lång sikt i Göteborgs Stad. Förvaltningen bedömer att det finns en påtaglig risk att den riksrekryterande Design- och sömnadsteknisk utbildningen vid Burgårdens gymnasium i framtiden kan få ett för litet elevunderlag och därmed inte kan bedriva utbildningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen bedömer att på lång sikt kan ett beviljat tillstånd för Designgymnasiet Sverige AB innebära att det riksrekryterande yrkesprogrammet Design- och sömnadsteknisk utbildningen vid Burgårdens gymnasium inte kan bedriva verksamhet. Särskilt yrkesprogram är känsliga för ett minskat elevunderlag, då dessa tenderar att ha färre elever och ha mindre gruppstorlekar i undervisningen än högskoleförberedande

program. Göteborgs stad har investerat i ändamålsenliga lokaler och maskinpark. Burgårdens gymnasium har även anställt kvalificerad personal. Göteborgs stad har därmed investerat samt gjort ekonomiska satsningar som riskerar att gå förlorade vid etableringen av en ytterligare utbildningsanordnare som erbjuder motsvarande utbildning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen bedömer att ett godkänt tillstånd för Designgymnasiet i Sverige AB på sikt kan innebära påtagligt negativa konsekvenser för det allmänna skolväsendet i Göteborgs Stad. Utbildningsnämnden har ansökt om att få starta riksrekryterande utbildning i Design- och sömnadsteknik. Om två utbildningsanordnare erbjuder utbildningen riskerar elevunderlaget att bli litet på båda skolorna och kan få till följd att ingen av utbildningsanordnarna kan erbjuda utbildningen. En risk på sikt är därför att utbildningen inte erbjuds alls. Eleverna får då tillgång till ett minskat utbildningsutbud i Göteborgsregionen.

Samverkan

I förvaltningens samverkansgrupp 2024-06-10.

Bilagor

1. Uppgift om vilka kommuner Göteborgs stad ingår i samverkansavtal med avseende gymnasieskolan
2. Befolkningsprognos över kommunens 16-åringar de kommande fem åren (2024-2029)

Ärendet

Skolinspektionen har berett Göteborgs Stad tillfälle att yttra sig över ansökan från Designgymnasiet i Sverige AB om godkännande som huvudman för riksrekryterande utbildning vid fristående gymnasieskolan Designgymnasiet Göteborg. Utbildningen som planerar starta är Design- och sömnadsteknisk utbildning och planeras starta läsåret 2025/26. Ett beslut om riksrekrytering gäller för högst fyra antagningsomgångar. Huvudmannen får ansöka om nytt tillstånd efter dessa fyra antagningsomgångar. Planerat antal utbildningsplatser per årskurs är 32 stycken. Vid fullt utbyggd verksamhet planeras det finnas 96 utbildningsplatser.

Nämndens yttrande skall vara Skolinspektionen tillhanda den 2 juli 2024, efter att förvaltningen begärt om anstånd från den 14 juni.

Beskrivning av ärendet

För att en ansökan om godkännande som huvudman för fristående skola ska godkännas krävs att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas enligt 2 kap. 5 § fjärde stycket skollagen (2010:800).

Skolinspektionen ska göra en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i ärendet och även beakta elevperspektivet. Med lång sikt avses cirka fem-sex år.

Det är kommunen som ska påvisa att en etablering av utbildningen skulle medföra påtagliga negativa följder på lång sikt. Lägeskommunens och närliggande kommuners yttrande är därför ett viktigt underlag för att Skolinspektionen ska kunna bedöma om etableringen skulle medföra sådana påtagliga och bestående negativa följder på lång sikt att ansökan ska avslås.

Bakgrund

Riksdagen har beslutat att Hantverksprogrammet med inriktning textil design ska upphöra som nationellt program läsåret 2025/26. Skolverket bedömde att en ny inriktning skulle skapas istället på det högskoleförberedande Estetiska programmet, kallad modedesign. Denna bedömning gjordes mot bakgrund av ett minskat elevunderlag på samtliga inriktningar inom Hantverksprogrammet förutom inriktningen frisör- och stylist. Riksdagen har därför beslutat att det ska införas ett nytt nationellt program, Frisör- och stylistprogrammet. Skolverket har i stället föreslagit att de övriga inriktningarna inom Hantverksprogrammet kan ges som riksrekryterande utbildning med egna examensmål.

Burgården gymnasium har sedan 2012 varit ensam utbildningsanordnare att erbjuda Hantverksprogrammet med inriktning textil design i Göteborgsregionen. Burgårdens gymnasium har därmed under lång tid byggt upp och investerat i ändamålsenliga lokaler, maskinpark och har kvalificerad personal för utbildningen.

Utbildningsförvaltningen kommer att omhänderta upphörandet av Hantverksprogrammet med inriktning textil design genom att starta två nya utbildningar. Dels genom att erbjuda en riksrekryterande utbildning med egna examensmål, Design- och sömnadsteknisk utbildningen, dels genom att erbjuda det Estetiska programmet med inriktning modedesign. Design- och sömnadsteknisk utbildningen blir ett yrkesprogram som i hög grad kommer att likna utbildningen som idag erbjuds på Burgårdens gymnasium.

Riksrekryterande utbildning

Förutsättningarna för att få anordna en riksrekryterande utbildning regleras i 5 kap. 12 § Gymnasieförordningen (2010:2039). Av denna bestämmelse framgår följande. En utbildning kan bli riksrekryterande om utbildningen är möjlig att inrätta på endast några orter i landet eller om enskildas elevers behov av kunskaper och färdigheter annars inte kan tillgodoses. Utbildningen ska utöver detta vara av god kvalitet, kostnaden ska vara rimlig i förhållande till utbildningens syfte. Kraven gällande behörighet och urval ska vara uppfyllda, vilket innebär att utbildningsanordnare får ställa krav på att eleverna har kunskaper inom det område som utbildningen riktar sig mot. Detta kan göras genom att bedöma dessa kunskaper och färdigheter genom ett antagningsprov.

Enligt 5 kap. 13 § Gymnasieförordningen får en riksrekryterande utbildning ha egna examensmål för utbildningen om innehållet väsentligt avviker från ett nationellt programs examensmål och om de finns synnerliga skäl till avvikelsen.

Ansökningsförfarandet

Om en huvudman för en fristående gymnasieskola vill ansöka om att anordna en riksrekryterande utbildning krävs tillstånd. För att tillståndet ska beviljas krävs godkännanden från både Skolverket och Skolinspektionen. Skolverket prövar utbildningens innehåll medan Skolinspektionen prövar om sökande godkänns som huvudman för utbildningen.

Skolverket remitterar inte inkommen ansökan till lägeskommunen. Det är endast Skolinspektionen som gör detta, därmed utgår förvaltningens tjänsteutlåtande endast utifrån Skolinspektionens delar.

Konsekvensbeskrivning

I nedanstående tabeller redovisas antagningsstatistiken till hantverksprogrammet med inriktning textil design. Antagningsstatistiken utgår från reservantagningen. Förvaltningen bedömer att antalet behöriga förstahandssökande är ett relevant mått för att avgöra hur stor elevernas efterfrågan är på en utbildning. Antalet behöriga förstahandssökande har aldrig överstigit antalet utbildningsplatser. Förvaltningen bedömer att söktrycket kommer att vara snarlikt för den riksrekryterande Design – och sömnadstekniska utbildningen. Redan idag så söks Hantverksprogrammet med inriktning textil design av elever som är folkbokförda utanför Göteborgsregionens samverkansområde. Att motsvarande Design- och sömnadsteknisk utbildning blir riksrekryterande bedömer förvaltningen inte får en större påverkan på söktrycket.

Antal platser HV (inriktning textil design)					
2018	2019	2020	2021	2022	2023
16	18	21	18	19	19

Antal antagna HV (inriktning textil design)					
2018	2019	2020	2021	2022	2023

Antal antagna HV (inriktning textil design)					
10	16	21	17	19	19

Antal behöriga förstahandssökande HV (inriktning textil design)					
2018	2019	2020	2021	2022	2023
8	14	18	11	14	19

Förvaltningen bedömer att elevgruppen som tidigare har ansökt till Hantverksprogrammet med inriktning textil design i hög grad kommer att söka till den riksrekryterande utbildningen Design- och sömnadsteknik. Förvaltningen bedömer därmed att antagningsstatistiken ovan ger en tydlig indikation på framtida efterfrågan för den riksrekryterande utbildningen Design- och sömnadsteknik.

Designgymnasiet i Sverige AB har i sin ansökan beräknat att 32 utbildningsplatser ska anordnas vid varje årskurs, det vill säga 96 utbildningsplatser vid fullt utbyggd verksamhet. Om Designgymnasiet i Sverige AB får ett beviljat tillstånd att bedriva Design- och sömnadsteknik vid Designgymnasiet Göteborg innebär det att antalet utbildningsplatser överstiger förväntad efterfrågan.

Förvaltningen bedömer att ett utökat antal utbildningsplatser kommer påverka det allmänna skolväsendet i Göteborgs stad påtagligt negativt. Generellt har yrkesprogram färre elever och mindre gruppstorlekar i undervisningen än de högskoleförberedande programmen. Kostnaden per elevplats blir högre om skolan inte fyller de tillgängliga utbildningsplatserna. En överdimensionering av antalet utbildningsplatser får därmed större konsekvenser avseende yrkesprogram än högskoleförberedande program. Förvaltningen bedömer att det finns en påtaglig risk att den riksrekryterande Design- och sömnadsteknisk utbildningen vid Burgårdens gymnasium i framtiden kan få ett för litet elevunderlag och därmed inte kan bedriva utbildningen.

Göteborgs stad är idag ensam utbildningsanordnare för Hantverksprogrammet med inriktning textil design, en utbildning som i hög grad liknar den riksrekryterande utbildningen Design- och sömnadsteknik. Göteborgs stad har investerat i ändamålsenliga lokaler och maskinpark. Burgårdens gymnasium har även anställt kvalificerad personal. Göteborgs stad har därmed investerat samt gjort ekonomiska satsningar som riskerar att gå förlorade vid etableringen av en ytterligare utbildningsanordnare inom den riksrekryterande utbildningen Design- och sömnadsteknik.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att ett utökat tillstånd för Designgymnasiet i Sverige AB för Designgymnasiet Göteborg får påtagliga negativa konsekvenser för det allmänna skolväsendet på lång sikt i Göteborgs Stad.

Vid ytterligare utbildningsanordnare för den riksrekryterande utbildningen Design- och sömnadsteknik bedömer förvaltningen att den riksrekryterande Design- och sömnadsteknisk utbildningen, som i hög grad ersätter nuvarande Hantverksprogram med

inriktning textil och design, avvecklas på sikt på Burgårdens gymnasium. Göteborgs stads tidigare investeringar och ekonomiska satsningar riskerar därmed att gå förlorade.

Tomas Berndtsson
Förvaltningsdirektör

Maija Söderström
Avdelningschef